

INTERJÚ

„Segíteni igazán csak tettekkel lehet” Interjú dr. Varga Judit igazságügyi miniszterrel a magyarországi áldozatsegítő rendszerről

‘You can only really help with actions’ Interview with dr. Judit Varga, Minister of Justice on the victim support system in Hungary

Hornyik Zsuzsanna

Dr. főszerkesztő-helyettes
Belügyminisztérium,
Belügyi Szemle Szerkesztősége
zsuzsanna.hornyik@bm.gov.hu

Magyar
Szemle

Absztrakt

„Az áldozatsegítés nagy hozzáértést igénylő komplex tevékenység, kormányhivatalok, rendőri szervek, egyházak, civil szervezetek együttműködését igényli, hogy a sértettek mielőbb megfelelő, testre szabott segítséghez juthassanak – mondta Varga Judit. Közölte: a kormány célja, hogy 2025-re valamennyi megyeszékhelyen működjön áldozatsegítő központ.” (URL1). A fenti gondolatok 2022. január 10-én, Érden, a második áldozatsegítő pont átadásakor hangzottak el, ahol miniszter asszony a Salgótarjáni Áldozatsegítő Pontot is megemlítette, amelyet szintén a minél gyorsabb ügyintézés és segítségnyújtás érdekében adtak át. A széles körű tájékoztatásnak és sorozatos kampánynak köszönhetően egyre nagyobb számban veszik igénybe az érintettek az áldozatsegítő pontok szolgáltatásait. Arról kérdeztük dr. Varga Judit igazságügyi miniszter asszonyt, hogy milyen újítások, korszerűsítések történtek a pontok megnyitása óta, hányan vették igénybe a kínált szolgáltatásokat, milyen célkitűzéseket fogalmazott meg az Igazságügyi Minisztérium. Az interjút dr. Hornyik Zsuzsanna fő-szerkesztő-helyettes készítette.

Kulcsszavak: interjú, áldozatsegítő rendszer, Magyarország

Abstract

‘Victim assistance is a complex activity that requires a great deal of expertise, the cooperation of government agencies, police forces, churches and NGOs, so that victims can receive appropriate, tailored assistance as soon as possible,’ said Judit Varga. She said the government’s goal is to have victim support centres in all county capitals by 2025. (URL1). The above thoughts were expressed at the inauguration of the second Victim Assistance Point in Érd on 10 January 2022, where the Minister also mentioned the Victim Assistance Point in Salgótarján, which was also inaugurated in order to provide assistance and administration as quickly as possible. Thanks to extensive information and a series of campaigns, the number of people using the services of victim support centres is increasing. We asked the Minister of Justice, Dr. Judit Varga, about the innovations and modernisations that have been made since the opening of the points, how many people have used the services offered, and what the Ministry of Justice’s objectives are. The interview was conducted by dr Zsuzsanna Hornyik, deputy editor-in-chief.

Keywords: interview, victim support system, Hungary

Mikor nyílt az első áldozatsegítő pont? Milyen felismerés, esetsorozat vezetett a létrehozásához?

Az első áldozatsegítő pont 2021. október közepén kezdte meg működését Salgótarjánban. Az állami áldozatsegítés általunk megkezdett fejlesztésében kiemelt jelentőségű elköteleződés, hogy 2025-re valamennyi megyében áldozatsegítő központ nyissa meg kapuját. Annak érdekében, hogy amíg ténylegesen nem működik mind a 19 megyében ilyen központ, az Igazságügyi Minisztérium úgy határozott, hogy áldozatsegítő pontokat nyit azon térségekben, ahol ez szükségesnek mutatkozik. Az eddigi tapasztalatok alapján azt látjuk, hogy a rendőrkapitánysági épületekben kialakított áldozatsegítő pontok létjogosultsága beigazolódott, mind Salgótarjánban, mind Érden keresik a bajba jutottak a kollégáinkat. Csak 2021-ben több mint 18 ezer bajba jutott embertársunknak tudtunk segítséget nyújtani az áldozatsegítő központokban személyesen vagy telefonon, vagy az együttműködő partnereken keresztül.

Milyen tapasztalatok születtek az első központok megnyitását követően?

2017. június 21-én nyílt meg az első, a Budapesti Áldozatsegítő Központ, amelynek kiemelt célja volt a bűncselekmények, valamint a tulajdon elleni szabálysértések következtében megváltozott élethelyzetbe került áldozatok támogatása egyénre szabott lelki-érzelmi segítségnyújtással, valamint az érintettek érdekérvényesítéséhez szükséges tájékoztatással, jogi tanácsadással. 2018 tavaszán az Igazságügyi Minisztérium további két áldozatsegítő központot nyitott Szombathelyen és Miskolcon. 2020-ban Pécsen, Szegeden és Kecskeméten került sor áldozatsegítő központok megnyitására, 2021-ben megnyílt a Veszprémi, a Szolnoki és a Nyíregyházi, 2022 elején pedig a Debreceni és Egri Áldozatsegítő Központ is. A folyamatosan bővülő hálózatunk egyre több áldozatot, segítségre szoruló tud ellátni, ily módon az állam által biztosított áldozatsegítő támogatások egyre több emberhez jutnak el. Azt is tapasztaljuk, hogy ezek az átfogó szemléletű, a bürokratikus, hivatali környezettől eltérő megoldásokkal kialakított központok kiemelt jelentőségűek az érzelmi-lelki segítségnyújtás szempontjából. A kifejezetten erre a célra berendezett és felszerelt, úgynevezett patrónus szobák biztosítani tudják azt a nyugodt és biztonságos környezetet, amiben a szakértő kollégák és pszichológusok a bűncselekmény okozta traumát átélt, krízisben lévő személyek részére a megfelelő segítséget tudják nyújtani.

Ha az áldozatsegítő központokról és pontokról beszélünk, azt is érdemes hangsúlyozni, hogy az itt nyújtott támogatások alacsony küszöbűek, vagyis az áldozatnak nem szükséges a büntetőeljárást megindítani és feljelentést tenni,

kollégáink enélkül is rendelkezésre állnak. Tehát itt azok is támogatásra lelnek, akik nem állnak készen a büntetőeljárás megindítására, vagy netán a feljelentés megtételének más egyéb akadálya van.

Az eltelt időszak alapján mennyiben módosult, illetve bővült az elérhető szolgáltatások köre?

A közelmúltban több olyan jelentős jogszabály-módosításra is sor került, amelyek a mindennapokban – a különböző támogatásokhoz való hozzájutáson keresztül – könnyítenek az áldozatok helyzetén. Ilyenek különösen a két pénzügyi támogatást érintő módosítások, melyek mind az azonnali pénzügyi segély, mind a szándékos személy elleni erőszakos bűncselekmények esetén igényelhető állami kárenyhítés tekintetében kedvezőbb rendelkezéseket fogalmaznak meg az áldozatok számára. Ez a megváltozott jogszabályi környezet a fővárosi és megyei kormányhivataloknál működő, területi áldozatsegítő szolgálatok munkájára is nagy hatással van, hiszen a hatósági döntések ott születnek.

Ha maradunk a jogalkotás terén, nagyon fontos megemlíteni azokat az új rendelkezéseket is, amelyek meghatározott bűncselekmények – szándékos, személy elleni erőszakos, egyes vagyon elleni és a nemi élet szabadsága elleni bűncselekmények – esetén lehetővé teszik az áldozatok közvetlen elérését, megkeresését, de természetesen csak akkor, ha az érintettek ez ellen nem tiltakoznak. Ez az úgynevezett opt-out modellt, mely 2021. január 1-től került bevezetésre, majd a tapasztalatok alapján november 1-től további finomhangolásra került sor. Ez az új, közvetlen elérési útvonal különösen fontos az áldozatsegítő központok és pontok működése szempontjából, hiszen az áldozatokkal való kapcsolatfelvétel jelenleg az ott dolgozó kollégák közreműködésével valósul meg.

Természetesen nemcsak a jogszabályok alakításával lehet fejleszteni és minél hatékonyabbá tenni az áldozatsegítési rendszert, így kiemelném azt is, hogy szükség esetén már gyermekpszichológus is rendelkezésre áll a gyermekáldozatok számára. Továbbá fontosnak tartom azt is megemlíteni, hogy az áldozatsegítő központok hálózata a kormányhivatalok mellett számos civil és egyházi szervezettel, valamint immáron állami nagyvállalatokkal is kölcsönösen együttműködik, elősegítve így a komplex segítségnyújtást és az elérhető szolgáltatások népszerűsítését, tudatosítását.

Milyen nemzetközi példákat vizsgáltak, illetve a szomszédos országokban mik a tapasztalatok? Működik-e hasonló intézményi hálózat?

Hazánk tagja több olyan európai és nemzetközi szervezetnek, hálózatnak, melyek tevékenysége a bűncselekmények áldozataira fókuszál. Ilyen például az

áldozatok jogainak európai hálózata (European Network on Victims' Rights – ENVR), vagy a Victim Support Europe (VSE) is, ahol folyamatosan zajlik az áldozatsegítő szakértők tapasztalatcseréje, a jó gyakorlatok megosztása. Az említett opt-out modell hazai bevezetéséhez Hollandia szolgált jó példával, de több tagállamban is megfigyelhetők hasonló jó gyakorlatok. Az Igazságügyi Minisztérium által működtetett áldozatsegítő központok hálózata, annak átfo-gó jellegével, a rendkívül kiterjedt együttműködési rendszerével mindenesetre kiemelkedő a térségben.

Milyen célkitűzéseket fogalmazott meg a tárca a rendszer bővítését illetően?

Az egyik legfőbb célkitűzés a központok országos hálózattá bővítése 2025-re. Emellett folyamatosan vizsgáljuk azokat a területeket, ahol további lépésekkel még hatékonyabbá tudjuk tenni a rendszerünket. E körben kulcsfontosságú az is, hogy a már meglévő együttműködések tovább ápoljuk, és fáradhatatlanul keressük a lehetőséget az új szervezetekkel való közös munkára. Természe-ten azt szeretnénk, ha minden egyes bajba jutott áldozat megkapná a számára legmegfelelőbb segítséget, ez a hajtóerő visz minket előre.

Az cikkben található online hivatkozás

URL1: *Tettekkel lehet igazán segíteni.* <https://kormany.hu/hirek/varga-judit-segiteni-tettekkel-lehet>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Hornyik Zs. (2022). „Segíteni igazán csak tettekkel lehet”. Interjú dr. Varga Judit igazságügyi miniszterrel a magyarországi áldozatsegítő rendszerről. *Belügyi Szemle*, 70(8), 1711–1715. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.8.9>